Позиция на КНСБ: Развитието на бежанската и миграционна криза навлиза в изключително опасно за страната ни русло

Поредица от бежански вълни предизвикаха безпрецедентна по своите мащаби и продължителност криза. Европа се задъхва от наплива на бежанци и мигранти от конфликтни региони на Азия и Африка, но още по-притеснителна е липсата на единна политика и ефективни мерки за противодействие. Ситуацията на стария континент се усложнява от центробежните сили в Европейския съюз, чиито най-ярко проявление е Брекзит, но не по-маловажни фактори са финансово-икономическата криза в страните от южната периферия и продължителната стагнация в Еврозоната.

България, която по капацитет, опит и ресурси, е далеч от възможностите на т.н. Стара Европа, търпи неимоверни трудности от въздействието и последиците на миграционната вълна. В последните три години, броят на лицата, потърсили закрила у нас, нараства лавинообразно: от 1387 през 2012 г. на 7144 през 2013 г., 11081 през 2014 г. до 20391 през 2015 г. В последните месеци фактите са още по-притеснителни:

- От началото на 2016 г. (за периода януари-август) броят на потърсилите закрила е 12164, като отказ за предоставяне на статут на бежанец са получили едва 597 лица.
- МВР отчита рекорден мигрантски натиск върху България, който ежеседмично варира между 600 и 800 души, достигайки 816 мигранти, задържани на територията на страната в периода 11-18 август.
- От справката на дирекция „Митници" става ясно още, че от началото на 2016 г. принудително са били върнати 512 незаконно пребиваващи граждани, а Турция е приела едва 24 лица от България на основание споразумението за реадмисия.
- Събитията по нашата граница свидетелстват за ежедневни нарушения и нелегално преминаване на десетки и стотици чуждестранни граждани. Експертните среди акцентират върху силно променения профил на незаконните имигранти - през настоящата година доминират тези с произход от Афганистан и Ирак за сметка на Сирия; младите и атлетични мъже със значително по-агресивно поведение, за разлика от семействата с малки деца през 2015 г.
- Съществуващата в редица погранични райони (и съвсем реално обоснована) страхова психоза вече се пренася във вътрешността на страната, при зачестилите пробиви в сигурността на българските граници и инцидентите на битово-криминална основа с бежанци и нелегално пребиваващи.
- При запазване интензитета на мигрантския поток, капацитетът на страната ни за приемане и настаняване на бежанци ще бъде изчерпан към 20 септември, поради което се търсят варианти за изграждане на палаткови лагери, откриване на нови или временно преустроени мигрантски центрове.

Очевидно е, че споразумението с Турция не дава очакваните резултати. Нещо повече, напълно възможно е покачване на напрежението с приближаване на ултимативния от турска страна срок за отпадане на визовия режим. В светлината на зачестилите атентати, отношението на управляващите към кюрдското малцинство в Турция и призивите за възстановяване на смъртното наказание, такова решение от страна на ЕС логично не може да се очаква. В добавка, неуспелият опит за преврат бе последван от масови арести, уволнения, репресии, вкл. и закриване на частни предприятия, организации, фондации и образователни институции. Политическата несигурност и очакваният икономически срив в Турция могат да се окажат мощен катализатор за нов етап в развитието на кризата. При тази ситуация България ще бъде най-потърпевша – като първа сигурна страна по имигрантския път от конфликтната зона. В комбинация с Дъблинския регламент и практиката от последните месеци „всеки да се спасява поединично" (Австрия, Словения, Унгария), новата имигрантска вълна може да се окаже фатална за страната ни.

КНСБ е силно обезпокоена от посоката, в която се развива бежанската и миграционна криза, като напълно споделя притесненията на премиера Бойко Борисов, че България е оставена да се оправя сама в едно потенциално опасно и нарастващо противопоставяне между Турция и Европейския съюз. На практика Шенгенското споразумение е суспендирано, а затварянето на Балканския маршрут за достигане до Германия е много показателно за липсата на ясна политическа визия и категорични, координирани действия. Европа изпитва нарастващо неодобрение сред населението в собствените си страни членки, в същото време се поддава на допълнителния натиск от Турция и започва да действа хаотично.

Европейският съюз трябва сериозно да преосмисли общата си миграционна политика, в светлината на понесените щети и непредсказуемостта на бъдещите предизвикателства. „Квотното разпределение" на бежанци не сработи. Неясно е споразумението за „размяна на един срещу един" от гледна точка на неговата ефикасност и краен резултат. Съмнителен изглежда и ефектът от последната оферта на съюза - наливането на 348 млн. евро, разпределени по месеци през дебитни карти, за покриване на основни нужди на 1 млн. сирийски бежанци на турска територия, при условие, че техният брой там надхвърля 3 млн. души, с доминиращи намерения за емиграция към Европа.

КНСБ убедено счита, че е необходим работещ и координиран механизъм за репатриране на незаконно дошлите икономически мигранти обратно в родните им страни, а временно интегрираните с визи бежанци да бъдат връщани в родината си, след приключване на конфликта или заплахата. Без да се изведат поуките от атаките към европейската цивилизация от последните една-две години, без далновидност и отговорност за бъдещето на Европейския континент и европейските граждани, да се проповядва за удовлетворяване желанията на неизчислимо множество мигранти, е политическа авантюра с непредвидимо опасни последици. Още повече, като се има предвид преобладаващото ниско ниво на образование, квалификация и умения на тези

среди. Ключов за интеграцията им, включително и на пазара на труда, остава и езиковият проблем.

Напълно подкрепяме загрижеността на българското правителство за рисковете пред националната сигурност. Според социологическото проучване на „Сова Харис" от април 2016 г., тези опасности се споделят от 60% от българското общество, като това мнозинство е почти константно за различните социо-демографски групи. Без да е част от Шенген, България фактически изпълнява задължения, произтичащи от това споразумение и търпи последиците от влагането на непредвидени ресурси и разходи по охраната и сигурността на външните граници, засега напълно безвъзмездно. Според българското обществено мнение, това, нито е справедливо, нито е честно към българските граждани и към страната ни, която е задължена със съпричастност и съучастие в целевото финансиране на подобни усилия за други държави.

КНСБ е убедена, че разплитането на сложния геополитически възел с емигрантската криза е възможно само с пълното ангажиране на световните политически сили и съседните на Сирия държави в намирането на трайно решение за мир. Позитивен сигнал в тази посока е договореният между САЩ и Русия план за намаляване на насилието в Сирия и постигане на политически преход след продължилата над 5 г. гражданска война. Но това е едно крехко начало на процес, изискващ многостранни гаранции. Споразумението Лавров – Кери може да се окаже повратна точка в конфликта, само ако то бъде приложено от всички засегнати страни.

За нас, внимателното и търпеливо изглаждане на противоречията и натрупаната вражда в региона е важна политическа предпоставка, но в същото време настояваме за спешни и ефективни мерки за решаване на актуалните проблеми и крайно негативните последици за страната ни, с оглед последното развитие на бежанската и мигрантска криза.

1. КНСБ застава зад ясната и категорична позиция на българския премиер, като настоява за „общоевропейско решение и проява на истинска солидарност между държавите в Европа за разрешаване на проблемите с мигрантската вълна и адекватна защита на външните граници".
2. КНСБ намира, че в настоящата обстановка е наложително спешно разширяване на Шенгенското пространство с България и Румъния, за което организацията пледира настойчиво.
3. Дъблинският регламент, според който мигрантите са длъжни да искат убежище в първата страна членка на ЕС, в която влязат, не се възприема от повечето държави членки и според нас той категорично трябва да отпадне.
4. Намерението на ЕК за удвояване обема на мобилизираните средства по Плана „Юнкер" от 315 на 630 млрд. евро трябва да бъде подплатено с предоговаряне на проектните условия, което да доведе до ориентиране на инвестициите към най-засегнатите страни от Югоизточна Европа - за създаването на нови работни места и посрещане предизвикателствата на кризата.

КНСБ, като отговорен социален партньор и най-голямата неправителствена организация в страната, призовава Правителството и Народното събрание на България към спешна реакция във вътрешен и външен план, към висока политическа отговорност - за защитата на българските интереси, за категорична и ясна позиция по бежанската криза, за намиране на перспективни и трайни решения на общоевропейско и на национално равнище.

София, 16.09.2016 г. ИК на КНСБ